

J.post ID: 26/94079

Fra Bærum kommune - Innspill til kommunekommisjonens delutredning 2

Samordning av statlige sektorkrav på tvers av departementer/statlige organer

Statlig styring skjer ofte sektorvis (helse, oppvekst, samferdsel, klima mv.), mens kommunene må levere helhetlige tjenester. Manglende samordning fører til motstridende krav, parallelle rapporteringsløp og ineffektiv ressursbruk. Bærum kommune ser positivt på at det arbeides med tiltak for en mer samordnet statlig styring av kommunene.

Innsigelsesinstituttet og kommunalt handlingsrom

Bærum kommune vil understreke behovet for å redusere omfanget og virkningen av innsigelser fra statlige og regionale myndigheter i kommunale plan- og arealsaker. Dagens praksis bidrar til uforutsigbarhet, lange prosesser og svekket lokaldemokratisk styring, og begrenser kommunenes evne til å planlegge helhetlig og tilpasse løsninger til lokale behov. Innsigelser bør i større grad forbeholdes nasjonale og vesentlige regionale interesser, fremmes tidligere i planprosessene og samordnes bedre. En slik innstramming vil styrke kommunenes ansvar og handlingsrom, gi raskere og mer effektive planprosesser, og legge bedre til rette for nødvendig boligbygging og lokal samfunnsutvikling. Dette vil bidra til å styrke det kommunale selvstyret, redusere statlig detaljstyring og sikre at folkevalgte organer får reell myndighet over lokal arealbruk og utvikling.

Bærum kommune mener det må stilles tydeligere krav til Statsforvalterens saksbehandlingstid i innsigelsessaker. Kommunekommisjonen bes derfor foreslå kortere frister og andre tiltak som gir raskere og mer forutsigbar behandling hos Statsforvalteren.

Kommunen ønsker tidligere samordnede innsigelser i plan- og arealsaker, begrenset til nasjonale og vesentlige regionale interesser, for å styrke lokaldemokratiet, gi raskere planprosesser og bidra til å redusere antall innsigelser.

Bærum kommune mener Kommunekommisjonen bør vurdere hvordan det kan legges til rette for større kommuner med større fagmiljøer som er bedre i stand til å gi gode tjenester til innbyggerne og til å overta flere oppgaver fra staten og fylkeskommunen.

Videre mener Bærum kommune at Kommunekommisjonen bør vurdere effekten av å

gjennomføre forsøk med frikommuner, der kommunene er fritatt visse lover, forskrifter eller andre bestemmelser, med formål å gi kommuner større handlingsrom til lokal tilpasning av tjenester.

Generalistkommuneprinsippet og oppgavedifferensiering

Bærum kommune har, som storbykommune og medlem i KS Storbynettverk, tatt til orde for oppgavedifferensiering som en mulig løsning på de utfordringer kommune-Norge står overfor.

Enkelte, spesielt små kommuner, klarer ikke alltid å levere tjenester – grunnet blant annet begrenset tilgang på ressurser/arbeidskraft. Dette kan – over tid – føre til at alle kommuner, ut fra et generalistkommuneprinsipp – blir fratatt ansvar for oppgaver og tjenester store kommuner er godt i stand til å ivareta.

Bærum kommune mener derfor at det er nødvendig at større kommuner har ansvar for flere oppgaver enn de øvrige kommunene. Det styrker lokaldemokratiet, bidrar til nærhet til tjenestene og lokalt tilpassede løsninger for flere innbyggere. Kommunekommisjonen bør i sitt videre arbeid med delutredning 2 se nærmere på mulig oppgavedifferensiering og moderering av dagens generalistkommuneprinsipp.

Utredning og høringsfrister

Demokratiske prosesser i lov- og forskriftsarbeid er viktig for tilliten mellom det offentlige og innbyggerne. For å sikre muligheten for politisk behandling av nytt regelverk, mener Bærum kommune det er viktig at kravene til utredning og høring blir godt ivaretatt. Bærum kommune opplever at korte høringsfrister – uten fristforlengelse – hindrer god politisk behandling av viktige lov- og forskriftsforslag. Dette undergraver kommunenes mulighet for påvirkning og innspill til viktige samfunnsforhold. Selv om det fra statlig hold vurderes som små endringer, vil endringene ofte ha stor lokal betydning.

Bærum kommune nevner i den forbindelse korte høringsfrister både i forhold til flere forskriftsendringer de siste årene knyttet til bruk av kollektivfelt på E18, og nylig vedtatt lov om besøksbidrag.

Bærum kommune ber, med henvisning til blant annet forvaltningsloven og utredningsinstruksen, kommunekommisjonen om å se nærmere på disse forholdene.

